

CORPUL DE CONTROL AL PRIM-MINISTRULUI

SINTEZA

acțiunii de control efectuată la Societatea Națională a Sării S.A.

Corpul de control al prim-ministrului a efectuat o acțiune de control Societatea Națională a Sării S.A. („SNS S.A.”), în urma căreia au rezultat următoarele concluzii:

1. Cu privire la respectarea regulilor de governanță corporativă

1.1. Cu toate că posturile de administrator erau vacante la data de 09.01.2020, procedura de selecție pentru membrii consiliului de administrație a fost declanșată după 803 zile, respectiv la data de 22.03.2022, fiind astfel încălcate dispozițiile art. 64⁴ alin. (1) din *OUG nr.109/2011*, în forma aflată în vigoare în perioada respectivă, potrivit cărora procedura de selecție trebuia declanșată în termen de 45 de zile.

1.2. în contextul numirii unor administratori provizorii în perioada 09.01.2020-05.02.2023, membrii consiliului de administrație nu au fost selectați potrivit procedurii de selecție prevăzută la art. 29 din *OUG nr.109/2011*, forma în vigoare, încălcându-se astfel obligația prevăzută la art. 60 alin. (1) din actul normativ invocat.

Astfel, numirea administratorilor s-a realizat fără definirea unor criterii și așteptări în raport cu care să fie evaluați în prealabil membrii consiliului numiți pentru mandate provizorii, iar administrarea întreprinderii publice s-a realizat în lipsa unui plan de administrare, așa cum acesta este legal definit la art. 2 pct. 8 din *OUG nr. 109/2011*, forma în vigoare, plan prin care trebuiau stabilite misiunea, obiectivele, acțiunile, resursele și indicatorii de performanță financiari și nefinanciari pentru derularea unei activități specifice pe parcursul unei perioade viitoare care nu poate depăși 4 ani.

1.3. Caracterul provizoriu al mandatelor membrilor consiliului de administrație în perioada analizată a avut ca efect direct numirea unor directori generali ai SNS S.A. provizorii. În acest context, conducerea societății s-a realizat în lipsa unei componente de management elaborată de directorul general (și care ar fi trebuit integrată într-un plan de administrare). Lipsa planului/componentei de management, document programatic al conducerii reglementat la art. 2 pct. 8, art. 36 alin. (1), (3), (4) și (5) din *OUG nr. 109/2011*, forma în vigoare în perioada respectivă, a creat premisa ca managementul societății să nu

se realizeze prin adoptarea unor măsuri asumate formal prin mandat, măsuri a căror finalitate trebuia, potrivit legii, să fie: atingerea obiectivelor cuprinse în scrisoarea de așteptări și obținerea unor rezultate prognozate, așa cum acestea ar fi trebuit reflectate în indicatorilor de performanță financiar și nefinanciar. Lipsa indicatorilor financiar și nefinanciar constituie, în fapt, lipsa unor criterii asumate prin contractul de mandat, în raport cu care putea și ar fi trebuit efectuată evaluarea activității directorilor în raport cu performanța așteptată de acționarul stat.

2. Aspecte privind organizarea și funcționarea societății

2.1. Structura organizatorică a SNS S.A. a fost modificată în perioada 2017-2022 prin hotărâri ale adunării generale a acționarilor. Două dintre modificări au fost efectuate în perioada controlată, respectiv 2020-2022. În contextul existenței modificărilor de structură organizatorică Regulamentul de organizare și funcționare a societății nu a fost adaptat modificărilor de structură, respectiv a avut aceeași formă în perioada 28.03.2017-29.02.2024. În aceste condiții, modificările ce au vizat structura, atribuții, ierarhia funcțională și structurală nu au fost implementate și reflectate în respectivul regulament în toată această perioadă.

Situația de fapt a generat o vulnerabilitate în relația dintre societate și angajații săi, ca urmare a faptului că Regulamentul de organizare și funcționare a societății are rol de fundamentare a fișelor de post, precum și un risc de natură a afecta eficacitatea managementului, întrucât regulamentul constituie expresia concretă a modului de organizare a întreprinderii publice.

2.2. Parte a fișelor de post întocmite pentru personalul societății nu au fost aprobate de către directorul general. În situația acelor fișe de post, reprezentantul angajatorului, parte contractantă în cadrul contractelor individuale de muncă, nu figurează a-și fi exprimat consimțământul formal asupra unor elemente ce reglementează relațiile de muncă, elemente care potrivit legii fac parte din conținutul contractului de muncă.

Încălcarea normelor ce reglementează relațiile de muncă s-a datorat și faptului că la nivelul societății nu există o procedură privind întocmirea, avizarea și aprobarea fișelor de post, astfel că practica în ceea ce privește aceste operațiuni nu a fost unitară în ceea ce privește: conținutul, avizarea de către persoana aflată la nivelul ierarhic imediat superior. O astfel de procedură este necesară pentru eliminarea riscurilor de stabilire arbitrară/preferențială/subiectivă/incorectă a atribuțiilor, sarcinilor și responsabilităților

persoanelor ce ocupă diferite posturi, riscuri ce generează efecte directe în ceea ce privește coordonarea, organizarea, evaluarea personalului și a structurilor organizatorice.

3. Decontarea unor cheltuieli cu deplasările interne și externe ale conducerii executive

Au fost identificate situații în care sumele decontate pentru deplasările externe și pentru protocol au fost mai mari decât plafonul maxim stabilit prin *HG nr. 518/1995* și prin *OG nr. 80/2001*. Aceste constatări nu sunt semnificative din punct de vedere al quantumului abaterilor identificate, dar sunt relevante în ceea ce privește riscul identificat la nivelul societății, ca decizii ale consiliului de administrație (prin care au fost decontate astfel de cheltuieli) să fie adoptate pe fundamentul unei verificări de legalitate lipsite de eficiență și/sau formale efectuate prin intermediul controlului financiar preventiv propriu.

4. În ceea ce privește unele aspecte privind relațiile contractuale

Costurile de producție aferente produsului calcar, extras și livrat de la sucursala Exploatarea Minieră Râmnicu Vâlcea, în perioada 2020-2022, au fost mai mari decât veniturile obținute din livrarea acestui produs, situația regăsindu-se și în cazul livrărilor de sare în soluție în anul 2020.

În acest context al performanțelor sucursalei Exploatarea Minieră Râmnicu Vâlcea, au fost emise către CHIMCOMPLEX SA Borzești, la nivelul respectivei subunități, un număr de două facturi: seria VL nr. 10026244/31.12.2021 în valoare totală de 801.274,50 lei și seria VL nr. 10026245/31.12.2021 în valoare totală de 896.141,40 lei.

Prin înregistrarea facturilor menționate anterior, la nivelul societății, cu referire la activitatea de livrare de la sucursala Exploatarea Minieră Râmnicu Vâlcea, au fost înregistrate venituri aferente anului 2021 în sumă totală de 1.426.396,92 lei (= 753.060, valoarea fără TVA a facturii nr. 10026245/31.12.2021 + 673.339,92 lei, valoarea fără TVA a facturii nr. 10026244/31.12.2021).

Facturile emise au justificat livrarea de „calcar 50-100 mm”, respectiv de „sare soluție”, dar au avut aparent ca obiect „ajustare preț” pentru produsele respective.

Ulterior, cele două facturi au fost stornate de sucursala Exploatarea Minieră Râmnicu Vâlcea prin emiterea facturilor seria VL nr. 10026461/31.01.2022 în valoare totală de -801.274,50 lei și seria VL nr. 10026462/31.01.2022 în valoare totală de -896.141,40 lei.

În condițiile prezentate, s-a constatat faptul că:

- facturile seria VL nr. 10026244/31.12.2021, în valoare totală de 801.274,50 lei și seria VL nr. 10026245/31.12.2021, în valoare totală de 896.141,40 lei au fost emise fără ca această operațiune să se întemeieze pe o clauză contractuală. Prețurile astfel

„ajustate” nu au făcut obiectul unei modificări de contract între parteneri, iar emiterea acestor facturi s-a efectuat fără delegarea unor competențe de la nivelul consiliului de administrație la cel al sucursalei, în contextul în care încheierea contractelor astfel modificate a fost de competența C.A., fiind aprobate de organul de administrare. Scopul declarat de directorul de sucursală pentru care a dispus emiterea respectivelor facturi a fost: „*pentru creșterea veniturilor și acoperirea costului de producție*”.

- având în vedere faptul că stornarea facturilor de ajustare s-a realizat în baza unor facturi datate 31.01.2022, dar s-a făcut în baza adresei SNS S.A. nr. 806/10.02.2022, înregistrată la sucursala Rm. Vâlcea cu nr. 1702/10.02.2022, suspiciunile privind practica sucursalei de a antedata documentele în raport cu data la care acestea sunt întocmite este confirmată nu doar de constatările controlului intern al societății care a stabilit că au existat informații și privind antedatarea facturilor „*de ajustare*”, respectiv data emiterii efective a fost 21.01.2022, în timp ce data înscrisă pe factură a fost 31.12.2021.

- ajustarea temporară în acest mod a prețurilor, exclusiv contabilă, a creat aparența îndeplinirii condiției de performanță a sucursalei, respectiv rezultatul financiar cumulat aferent anului 2021, înregistrat în perioada 01.01.2022-31.01.2022, a fost unul pozitiv pentru subunitate.

La data de 25.01.2022, la nivelul sucursalei Râmnicul Vâlcea au fost acordate prime angajaților în valoare de 1.032.000 lei aferente activității derulate în anul 2021. Temeiul de acordare a primelor a fost *Contractul colectiv de muncă la nivelul Societății Naționale a Sării S.A. pe anii 2020-2021*, prin care s-a prevăzut la art. 137 faptul că „*Acordarea efectivă a fondului de premiere către salariați se va face doar către sucursalele care au performat*”. Cu toate că în contractul colectiv nu este stabilit modul de calcul al performanței ce condiționează acordarea premiilor, printr-o serie de protocoale încheiate între angajator și reprezentanții angajaților se convine ca:

- „*Fondul de premiere (...) se va acorda salariaților după asigurarea de către conducerea fiecărei sucursale că se încadrează în costurile estimate (antecalculații). (...) E.M. Vâlcea și Cacica vor acorda primele (...) după asigurarea de către conducerea sucursalelor și conducerea SNS că nivelul costurilor realizate nu vor depăși prețurile de livrare pentru niciun produs*” - în conformitate cu pag. 2 din Protocol nr. 7560/13.12.2021;

- „*Condițiile de acordare a fondurilor de premiere (prezentate anterior - n.n.) rămân valabile*” - în conformitate cu pag. 3 din Protocol nr. 343/20.01.2022.

În contextul inexistenței unei monitorizări eficiente a costurilor efectuate în raport cu veniturile realizate, prin care să fie evaluate performanțele reale ale unității, au fost

acordate prime de bonificație (fonduri de premiere) pentru personalul din cadrul sucursalei Exploatarea Minieră Râmnicu Vâlcea, aferente anului 2021. Performanțele care au motivat acordarea premiilor au conținut influențele generate prin înregistrarea veniturilor aferente facturilor de ajustare a prețurilor emise pentru trimestrul IV al anului 2021.

În consecință, performanțele sucursalei Exploatarea Minieră Râmnicu Vâlcea, aferente anului 2021, existente în evidențele sucursalei în perioada 31.12.2021-31.01.2022, nu au fost unele reale, respectiv s-au bazat pe venituri nerealizate și nerealizabile, înregistrate pe baza unor facturi de ajustare a prețurilor pentru trimestrul IV al anului 2021, emise în lipsă de competențe statutare și fără un temei contractual. Astfel, prin raportare la prevederile actului constitutiv al societății, ajustarea de preț nu se putea realiza la nivelul conducerii sucursalei și nici la cel executiv de la nivelul societății, având în vedere faptul că competența de aprobare a contractelor (în care aceste prețuri au fost reglementate) a aparținut C.A. (valoarea contractelor a fost mai mare de 500.000 euro). Totodată, prin raportare la informațiile reținute, modalitatea de întocmire și înregistrare a facturilor de ajustare nu a îndeplinit nici cerințele legale prevăzute de normele ce reglementează activitatea contabilă.

Cu toate că operațiunea de stornare a corectat valoarea indicatorilor ce reflectă poziția financiară a sucursalei, performanța temporară înregistrată la nivelul sucursalei în perioada 31.12.2021 (data înscrisă pe facturile de ajustare) - 31.01.2022 (data înscrisă pe facturile de stornare) a fost nereală, creând doar aparența îndeplinirii condițiilor de acordare a primelor în valoare de 1.032.000 lei, la data de 25.01.2022, către angajații sucursalei.

* * *

Pentru remedierea deficiențelor constatate, CCPM a formulat propuneri și recomandări a căror implementare este monitorizată în cadrul acțiunilor de evaluare post-control.